

ПОЛІТЕ

пентрѣ

МІШТЕ, ІШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 34.

Duminică 18. August.

1840.

ТРЪСЪРІ ОАРЕШКАРЕ.

(капет).

Ан аял 1826-7 се вѣде а фї фост дн каса Боіарїзлї Ласкараке Богдан, де каре фѣ тримїе дн Бесаравіа дн нїще прїчинї де жѣдекатъ, знде аѣ зъбовїт маї мѣлт де зп ап, токма днтрѣ ачѣїа време, дн каре дїп тоате пѣрдїле фѣмега венїїле ресвоїзлї, каре ера а се днчѣпе днтре Рѣсія шї поарта Отоманъ 17) кѣтрѣ сѣжршїтѣл апялї 1827. Епїтропїа шкоалелор, а кѣрїа мѣдѣларе ера Прѣосѣнїїа са Мїтрополїтѣл, к. к.

17) Скрїсоарѣ Домнїей тале дїн 28. Сеп: 1826 аш прїмїт дн Бесаравіа, знде тѣ афлат пе врѣмеа ачѣеа кѣ нїще прїчинї де жѣдекатъ а Боерїзлї Ласкараке Богдан. Зъвава де зп ап шї маї вїне че ам стѣтѣт днтро царь, знде скрїсорїїле трекутоаре песте хотар аѣ челе маї греле днпедекѣрї, шї маї алес днтро време, кїнд дїп тоате пѣрдїле фѣмега вестїїле рѣсвоїзлї, акѣрѣїа парь пе кѣпрїнде аетѣзї; їарьш дѣпъ тречерѣ меа днпаної ла Молдова алте днпредѣрѣрї кѣ зѣтїгнїре шї пестаторнїїї ажзїгандѣтѣ днтро аша време днтро недѣмерїре днтралта, нѣтї аѣ мѣсат нїчї зп кѣраж ацї скрїе шї а те маї свѣра кѣ аша фелїѣ де ламентацїї. Епїст. дїн Іан. 7. Дек: 1828).

Мїхаїл Стѣрза шї днкъ алцї дої їарьшї с'аѣ сокотїт деспре дешкїдерѣ знеї гїмназїї Націонале; пентрѣ ачѣїа фѣкѣ о анафора саѣ релацие кѣтрѣ Домнїел стѣпїднїторїѣ де атѣнчѣ Іо. Сандѣл Стѣрза, де каре фѣ роворатъ нѣ маї кѣ 5, 6, зїле днпїнтѣ днтрѣрїї рѣшїмор дн Молдавіа.

Ан аял зрѣмѣторїѣ 1828 1-а Іанварїе с'аѣ днченѣт кѣрѣл днвѣдѣтѣрїмор. Дн ачѣастѣ Гїмназїе аѣ фост рѣндѣїт шї рѣпосатѣл ка професор ал Математїчей, Географїей шї а лїмбеї латїне, шї дн вара ачѣстѣї аш днтре стомотѣл артелор аѣ фѣкѣт кѣ тїнерїшѣ зп ексамен кѣт с'аѣ вѣкѣрат тоцї азїторїї де спорїѣл школарїмор, че ворѣѣ щїїнде дн лїмба патрїей 18).

18) Маї днтѣї фак щїїт D. T., кѣ ла пої дн Іан саѣ дешкїс зп кѣре гїмназїал де днвѣдѣтѣрї, деспре а кѣрѣїа ашѣзѣмїт те веї плерофорїсі маї мѣлт дїп копїїа анафоралей че саѣ фѣкѣт дн прїчїна ачѣаста де кѣтрѣ Епїтропїа шкоалелор націонале, акѣрѣїа медѣларї сїнт Прѣосѣнїїа са Метрополїтѣл, к. к. Мїхїлаке Стѣрза шї днкъ дої. Ачѣастѣ анафора саѣ алкѣтѣїт, саѣ днфѣдошат шї саѣ роворат кѣ днтрїтѣрѣ домнїскѣ де кѣтрѣ фостѣл Молдовей Домн Іоан (Сандѣл) Стѣрза нѣмаї кѣ мѣлт де 5, 6, зїле днпїнтѣ днтрѣрїї рѣшїмор аїчѣ. Де а тѣчїѣ

Дъпъ зп тѣм де пѣште ані, дп каре атѣтъ пѣказрї петимсе, акъм і се івѣсе о стѣ маї фавориситоаре, дъпъ а кѣрія кѣрцере ащепта а еші ла зп ліман маї адъности-торїѣ, дпсѣ шї ачеастъ стѣ Івѣдїн аѣ лі-псїт ка стѣ ажпгъ ла сѣпцїтѣл саѣ апѣ-сѣл сѣѣ. Рѣшїї дъпъ тѣлте шї крѣпте, дар пѣ токмаї ферїчіте вѣтълії, че аѣ авѣт дп апѣл ачеста асѣпра Тѣрчілор, с'аѣ дпторс спре іерпатеѣ дп Цара ротѣнеасѣ шї Молдавіа, дпсѣ кѣ волнавї пепѣтѣраді, каї прѣпѣдіці, шї тѣпїції стрѣпчїпате, кѣ зп кѣвѣнт маї тѣлт дпвїпшї де кѣт дп-вїпгѣторї; пептрѣ тѣлцїмѣ волнавїлор аѣ врѣт сѣ іа шкоалеле пептрѣ спїтал, каре лѣкрѣ пе лесне с'ар фї шї дптѣмплат, даѣ Прѣосѣпцїа са Мітрополїтѣл пѣ ле ар фї апѣрат 19). Дп ачеастъ Gimnazie аѣ рѣмас ел ка професор ordinarїѣ пѣпъ ла апѣл 1834, дп каре тѣм се вѣде а фї скрїс старѣ Молдавіеї дп апѣл 1829 кѣ о поезїе, а кѣрія дпѣлцїте шї делїкатецѣ пѣ се поате предѣї 20) ла апѣл 1834, кѣнд с'аѣ статорпїчїт Академїа Міхаїлѣвѣ, дп Іанш, лѣжндѣсе дп вѣгаре де самѣ терї-

мерг шкоалеле. Ам фѣкѣт дп вара треѣв-тѣ зп ексамеи шї саѣ вѣкѣрат тоцї аудїторїї де спорїѣл школарїлор, че ворѣѣ цїїнде дп лімба патріеї. Епїст. маї сѣс пѣмїгѣ).

19) De mїrare, шї дпсѣпватѣ аѣ фост трѣчерѣ лор (а рѣшїлор) дпнапої спре іерпатеѣ, кѣ волнавї пепѣтѣраді, каї прѣпѣдіці шї тѣ-пїціїле стрѣпчїпате, кѣ зп кѣвѣнт — саѣ дп-торс. де овще кѣ зп аер маї тѣлт де дп-вїпшї де кѣт дпвїпгѣторї. Аѣ врѣт сѣ іа шкоалеле пептрѣ спїтал. Преосѣпцїа са (Метрополїтѣл) лѣѣ апѣрат пѣпъ акъм, дар зрїпа ва алѣде. (Епїст. маї сѣс поменїгѣ).

20) Bezї foia пептрѣ мїпте, ш. ч. 1839 No. 14 ф. 105.

теле лѣї, пѣ пѣтаї кѣ аѣ фост де поѣ дп-тѣрїт ка професор де Фїлософїе, дар шї кѣ тїтѣлѣ де Пѣхарпїк фѣ дѣрѣїт. Ачеастъ тїтѣлѣ, каре і се дѣдѣ де кѣтрѣ зп Prinț domnitorїѣ шї деосѣбіт протектор а цїїнцелор репної зелѣл шї рѣвна дп ел. Кѣтрѣ сѣдѣршїтѣл ачестѣї ап, ка о левѣдѣ, деспре каре се зїче, кѣ сїмцїнд кѣ і се апро-пїе моартеа, кѣнтѣ зп кѣптек dїos „ca-тіпа quї moriens canit exequialia“ аѣ скрїс аѣѣле фрѣмоасе версѣрї ла моартѣ школа-рїѣлѣї сѣѣ Стефан Шѣндрѣ сѣпт тїтѣлѣ; сѣп лемѣпт де геогрѣфїе, дп каре кѣ о неспѣсѣ поезїе аѣ дескрїс цїптїрїмѣл, саѣ аѣѣ царѣ, дп каре авѣ ел дп скѣр-тѣ врѣме а се апѣза :

Bnde аерѣл чел рѣче дп аша царѣ стрїпѣ Траѣ вѣнтѣрї че кѣ жале акъм цет, акъм сѣспїпѣ. Роа черїѣлѣї че каде дп пїкѣрї аместекате Кѣ амарѣ лѣкрѣмаре дп дѣрерї певїндекате 21).

Дп кѣрсѣл професорїеї сале аѣ скрїс дп лімба ротѣнѣсѣ шї врео кѣтеѣа кѣрцї школастїче, дп каре о парте с'аѣ шї тїпѣ-рїт. Дп постѣл ачеста де професорїе аѣ рѣмас ачест вѣрѣват пѣпъ ла апѣл 1836, кѣнд дъпъ о дпделѣпгате шї плїпѣ де дѣрерї воалѣ, ш' аѣ дат сѣфлетѣл дп тѣ-па ачелѣїа, дела каре л'аѣ лѣат, дп вѣрстѣ де 40 апї, 3 лѣпї, 7 зїле 22), дп 7 апр. 1836. Кѣ зп кѣвѣнт, дп чѣ маї фрѣмоасѣ флоа-ре а вѣрѣвѣдїеї.

Д. Попесѣл Скрїѣан аѣлѣ дп кара-ктерѣл ачестѣї вѣрѣват треї вїртѣцїї де кѣ-пѣтенеїе: 1. Ера неїптересат. 2. Авѣ зп кѣцет кѣрат. 3. Авѣ іѣвїре кѣтрѣ пацїе шї оменїре: Дѣпгѣ аѣѣсте треї аша по-

21) Тот аколо, No. 15 ф. 113.

22) Bezї дпсѣпнарѣ сѣпт No. 1).

вля виртуци кь дрептъл пот съ адаог ши еѣ лнкъ треі: 4. Ера реліціос фъръ де Фарісеіст. 5. Пріѳтін кьрат фър де фьдъріе ши 6. ера о женіе песте вѣкъл сеѣ аша, кьт дакъ ар фі авѣт маі вьпъ порочіре лн тіперѣделе сале, ши дакъ ар фі авѣт о віадъ маі лнделъпгаты, де каре ера врѣднік, ар фі фькьт эпохъ лн лігьратъра національ.

Кьрсъл воалей ачестві вьрват нме пь поате нічі маі акьрат, нічі кь маі маре ши аджнкъ сімціре ал дескріе, де кьт л'аѣ скріс D. Попескъ — Скрібан, каре ка вл ал доілѣ Іоан пь с'аѣ мішкат де лжпгъ пентъл Даскълълѣ сеѣ пьпъ ла чѣ де пе зрмъ рьсѣларе. Dін каре тоате се вѣде кь Фаbian аѣ тьрїт аша прекьт аѣ віецїт, адекъ ка ом вьп ши крещїн адевьрат.

Трѣпѣл лѣ с'аѣ лнмортжпнтат лн 9. апр. ла 8. часьрї дімілѣда кь тоатъ помпа каре і с'аѣ кьвенїт лн Бесѣрка С. Ніколае, че съ зіче а Академії 23). Лжпгъ мортжнт і с'аѣ рѣдікат пентрѣ адъчерѣ амінте ши о піатрѣ, пе каре саз скріс лн лімба національ вл Епітафїѣ фоарте фрѣмос ши віне потрївіт, лн каре пе скьрт

23) Ачаста адевьрѣзъ ачѣ шедълъ, прїп каре се поѣтеск тодї прїетенї ши елевії, ка съ се аѣле ла лнмортжнтаре, каре аша сьпъ: „D. Пахар. В. Фаbian професор де Філософіе „ла Академіа Міхаїлѣпъ, дьпъ о лнделъпгаты воалъ рьпосжнд ла 7 але ачеціа, лн „вжрствъ де 45 де ані, тодї прїетенї ши еле- „вії сжнт поѣтїнцї дїп партъ Дїректіеї лнвѣдѣтърїлор пьвлїче аѣ фадъ ла лнмортжнтарѣ че і съ ва фаче ла Бісѣрка Академії, дої л. 9. а ачестїа, ла 8. часьрї дімілѣда. — Епїї 1836 л. 8. апрїл.“

се кьпрїнд тоате лнсѣшірїле лѣ. Ної, пентрѣ депьртарѣ локълї, пь авем нїмік, кь че съ лнподовїм мортжнтѣл ачелї дьлче прїѳтїн ши адевьрат патриот, де кьт, пе лжпгъ фїервїнциле лакрѣмі ши адѣселе сьспїнѣрї нї офтерї, аї рѣдіка вл монѣмент дьне стїлъл романїлор, векїлор поцурї стрьмонїї, лнсъ ши ачеста пь пе марторе полеїтъ, де каре ера вреднік, чї пь маі пе хьртїе кьржнд трекьтоаре, каре аша зрмѣзъ:

D. M.

V I R O.

Optimo. Ac. Doctissimo.

BASILIO. FABIAN.

In. Academia. Quae. Jasiis.

In. Moldavia. Floret.

Philosophiae. Professori.
Dignissimo.

Suis. Amicis. Et. Literis.

In. Florenti. Aetate.

Erepto.

Vixit. Annos. XXXX. Men-
ses, III. Dies. VII.

Patriotae. Suo. Desideratis-
simo.

Amici. Transylvani.

H. M. F. C.

M. D. CCC. XXX. VI. 24)

24) Лжпгъ ачестъ Інскрїпціе се маі адаогъ лнтрѣ меморїа рьпосагълѣї ка а влїї адевьрат поет, зрѣторѣл Епітафїѣ.

Hoc Fabius stricto iacet alter Naso sepulcro,
Ingenio ambo pares, amoque sorte pares;
Ille quidem culpa Geticis fuit exul in oris;
Hic nullo victus crimine sponte fuit;
Ars fuit ambobus, et mors fuit una duorum,
Vix quoque non orbis pars tenet una duos;
Divi Nasonis Istri pars dextra poetae,
Pars Fabii vatis ossa sinistra tegit;

Фіеі дърѣна зшоаръ —
Іаръ еѣ къ тоатъ чінствъ рѣтѣнъ ал
Domniei тале

тѣлт прецѣторіѣ
II.

IDEI RAISCODICE.

9.

Пещіи.

Пещіи сѣлт віетѣдї къ сѣнце рошѣ, лпсѣ рече, шї сѣ мїшкѣ прїп арїпї, саѣ плѣте, каре ле аѣ лп локѣл пічоарелор. Ресѣларѣ нѣ прїп плѣтѣнї, чї прїп гѣр лежі, саѣ скрѣгле, каре сѣлт доаѣ organe рошї ла амѣндѣ пѣрцїле грѣмазѣлї кѣте зпѣл апезат, шї 'акоперїдї къ зп ос лат мїшкѣтор. Плѣтѣнї нѣ аѣ, пентрѣ ачеса пещїи сѣлт тѣдї. Ресѣларѣ се фаче прїп маї сѣс зїселе organe аша: пещїи траг аерѣл, каре се аѣл лп апа, vnde трѣск дѣлшїи, лп гѣрѣ, шї тѣлѣндѣо прїп гѣр лежі афарѣ, аерѣл кѣрѣце сѣнцеле шї лп препоїеце. Organizația трѣпѣлї ла чеї маї тѣлцї пещїи есте вертикалѣ, адекѣ трѣпѣл лор есте де амѣндѣ пѣрцїле тѣртїт, ла алцїи есте орїзонталѣ адекѣ ла спате шї 'фоале сѣлт тѣртїцї саѣ лацї, зпїи аѣ трѣп цїлїдрїк, (цевїос) зпїи пѣтрат пещїи нѣ аѣ грѣмаз, чї капѣл есте легат де трѣнкїѣ. Dїндїи лор нѣ сѣлт ка ла алте віетѣдї лп ѳѣлчї, чї акѣш не лїмѣѣ, акѣш не черїлгѣрїи, лп лпгїдїтоаре, ш. а. ла Крап (шерап) апроане де коадѣ, ла алцїи апроане де пент, ла зпїи лѣнгѣ кап, ла

зпїи лп жѣгїетоаре. Мѣрїмѣ пещїлор есте фоарте деосевїтѣ, къчї зпїи сѣлт фоарте мїчї, іарѣ алцїи фоарте марї. — Чеї маї тѣлцї пещїи сѣлт акоперїдї къ Солзї; каре лп зпїи аѣ колоаре ка аерѣл стрелѣчїтоаре. Чеї фѣрѣ оасе аѣ лп лок де солзї де сѣтѣрї осоасе, Морѣнѣ, Іасетрѣ.

Арїпїле, саѣ плѣтеле пещїлор сѣлт ѳѣкѣте дїп осѣце, саѣ дїп гѣрчїѣрї, къ о пѣле жїлавѣ лаолалтѣ, шї де зп ос спре ачест скоп ѳѣкѣт, легате шї се мїшкѣ прїп тѣшкїи сѣї. Ачестѣ плѣте аѣ дѣпѣ локѣл, каре лп кѣпрїнд деосевїте нѣмїрї, адекѣ челе дїп сѣс се нѣтеск Спѣтоасе, челе дела ѳѣлчї се нѣтеск Пептоасе, челе дїп жос, се зїк фолкоасе, саѣ подоасе, челе дїп коадѣ се нѣтеск кодоасе: Плѣтеле коадѣ слѣжеск лп лок де кѣртѣ, іарѣ челе пептоасе, лп лок де вѣсле. Зпїи пещїи аѣ плѣтеле пептѣлї къ о пелїшоарѣ флєндѣроасѣ лаолалтѣ легате, шї ачештѣ пот звѣра.

Алт орган а мїшкѣрїи де воїе есте лп пещїи Бешїка, карѣ прїп зп осевїт капал къ стомахѣл, саѣ къ лпгїдїтоарѣ аре комѣнїкадїе, шї слѣжеаце пещїлор спре къ фѣндаре, шї спре рѣдїкаре. Адекѣ пещїи кѣнд врѣѣ сѣ лпоате дѣсѣпра апеї еї траг аерѣл дїп бенїкѣ, шї аца се фак маї шорї, іарѣ кѣнд врѣѣ сѣ се кѣфѣнде еї словод аерѣл афарѣ, шї аша се фак маї греї.

Пещїи сѣлт лѣкѣторїи апелор, лпсѣ зпїи лѣкѣеск апеле дѣлчї, алцїи зпделе тѣрїи, зпїи пот чева шї не вѣскат трѣї. п. е. Цїпарїи, зпїи трѣеск шї лп ісвоареле калде мїнерале. Чеї маї маї тѣлцї пещїи маї вѣртос чеї де mare, зїоа зак лп фѣндѣл апелор, іарѣ кѣтрѣ сѣрѣ змѣлѣ дѣпѣ прада шї храна са. Зпїи фак кѣлѣторїи, п. е.

Has igitur quisquis olim transibis in oras,
Dic precor amborum molliter ossa cubent.

Арицелъ. Пещи сѣнт кѣ атѣта маї марї, маї фрѣмошї, маї тѣлцї, шї маї вионї, кѣ кѣт се апропїе кѣ лѣкашѣл сѣѣ дела Zona чеа фрїгѣроасѣ, кѣтрѣ чеа стѣмпѣратѣ, шї de аїчеа, кѣтрѣ чеа кѣлѣдроасѣ; дѣ сѣ тотѣшї се афлѣ пещї шї дѣ Спїцберга.

Храна лор есте осевїтѣ: Італѣ, планте, інсекте, вертї. Шїї сѣнт хрѣпїторї, шї ачештѣ тѣлѣнкѣ не чеї маї мїчї, пещї спре а пѣтѣ прїнде прада са, аѣ осевїте інстрѣменте. Пїнѣгѣл, Авѣл, шї Міросѣл ла пещї есте маре; окїл пещелѣї есте сѣрїп, фрѣмос, шї фоарте мїнѣпат алкѣтѣїт, шїї дїнтре пещї се пот таре дѣ влѣнї п. е. Пѣстрѣвїї, алдїї сѣнт фоарте вїклѣнї п. е. Крапїї; фоарте пѣдїї аѣ comp perїodїк, дѣсѣ іарна маї тодї dorm. Дїнтре пещї шїї паск пѣї вїї. Ангвїеле, шї ачештѣ се дѣперекѣзѣ. Чеї маї тѣлцї пѣ се дѣперекѣзѣ, шї тѣїерѣнтеле оаѣ оаѣле сале (їкреле) перодїте, шї вѣрѣѣтѣшѣ тре кѣнд песте еле ле стропеце кѣ лаштеле сѣѣ, шї аша ле родѣце. — дѣтѣлѣдрѣ пещїлор есте фоарте маре. Аренїле оаѣ кѣте 20' — — 37,000, de оаѣ. Крапѣ песте 200,000.

Апатотѣл Рѣсо аѣ афлат дѣтро Ке чїгѣ 1,467,865. de оаѣ. Лосвенск 9,384,000 de оаѣ. — Пещїї чеї тїпѣрї кѣнд ес дїп оаѣ пѣ аѣ перфекцїа са, чї ка амфївїїле тревѣ се петрѣкѣ нїде скїтѣвѣрї, прїп каре лї се десѣлѣск пѣттеле. Креск фоарте їѣте, шїї креск дѣ тоатѣ вїада. — Трѣск фоарте тѣлѣт. Крапѣ шї Шїзка 150 de анї; шїї пѣдїп. Фолосѣл лор есте маре, кѣчї даѣ храпѣ ла мїліоане de оаѣшї.

Пещїї се дѣпарт дѣ пещї фѣрѣ оа се, сѣѣ гѣрчїошї, шї дѣ пещї кѣ оасе, сѣѣ спїношї; чеї de не вѣртѣ дѣпѣ

deосевїрѣ локѣлѣї пѣтелор, іарѣшї се дѣ парт дѣ пещї фѣрѣ пїчїоаре, ачештѣ пѣ аѣ арїшї сѣѣ пѣте ла фоале; дѣ П. жѣпгїеторї кѣ пѣтеле ла жѣпгїетоаре, сѣѣ ла гѣт; дѣ П. пентошї, кѣ арїшї, сѣѣ пѣте ла пепт; шї дѣ П. фолкошї кѣ пѣтеле ла фоале ашезате. Фїецекаре дїп ачештѣ рѣндѣрї аѣ маї тѣлѣ цевѣрї, шї спецїї. Кѣноскѣте авеш пѣпѣ акѣта 2,500 de спецїї. Шїї дїп трѣпшїї сѣнт фоарте отрѣвїчошї, алдїї електрїчї.

Dr. Васїч.

КѣДІВА АРТКОЛІ

de проѣв дїп Лексїконѣл de конверсацїе, че дѣпѣ кѣт ам дѣшїїндат, се лѣ. крѣ дѣ Іаш *).

Асфалт, Asphalte, Asphaltus, Asphalt. Шп фел de рѣшїпѣ de пѣтѣнт, вѣртоасѣ, дѣкїсѣ, фѣрѣ гѣст шї мїрос; се топеце зшор, шї арде к'о парѣ дескїсѣ, се афлѣ маї алес дѣ Свезїа, Данїмарка, Сївѣрїа шї Германїа, ва дѣкѣ шї пѣтїнд не тареа тоартѣ, de ачеїа се пѣтеце шї тареа Асфалтїкѣ.

Аерѣл, Aer, l'air die Luft, дѣ кареле не мїшкѣт, вїеѣтїм шї рѣсѣфлѣт, есте о атестекѣтѣрѣ de маї тѣлѣ gaze шї алте матерїї, дїп каре доѣ gaze сѣнт прїпчїпале, зѣл пѣтїт оксїцен, есте зп фел de

*) Соцїетатеа лѣкрѣтоаре пофїсе не лїтературї дїп тоатѣ ромѣнїтеа, ка сѣ деа тѣлѣ de ажѣторїѣ, ла ачел лексїкон. Дїп ачештї кѣдїва артїколї се поате ведеа, че тѣсѣрѣ, че сѣерѣ їаѣ колабораторїї, прекѣт шї че фелїѣ de ортографїе вѣтеазѣ.

Дѣс. Редакцїеї.

газ че арде сеаѣ маї віне а зіче че дн-леснице ардереа, шї ведвіреа фїинцелор; іарь алгъл, азот, дн кареле бьгьнд лѣтѣнареа апрїнсь се стїнѣ шї днеакъ ведвіреа фїинцелор. Тоате ачесте ла зп лок нї дь аергъл чел пѣміт атмосферїк, дн кареле не лѣнгь алте аместекътърї днтр'о сьтг тьсърї се кьпрїнд 21 тьсърї оксіген шї 79 азот. Аергъл ка шї алте трьпърї авьнд грезтатеа са се дндеасъ неконтенїт спре фаца пьтѣнтгьлї. адекъ пьтереа атрактївъ а пьтѣнтгьлї, дн траѣе пьрзереа спре чентръл сьѣ. Де аїче зрмеазъ кь еа апасъ не орї че фїинцъ к'о грезтате днсьмнпътоаре. Прїн барометръ саѣ афлат кь апьсареа лгї сть дн кьспнпъ кь о колонъ де арїнт віѣ, палтъ ка де 28 палме петцецї іар де апъ де 32 стѣжїні! аша дар о колонъ де арїнт віѣ де ачестъ дьлцїме шї де о васъ де зп палтак патрат апасъ к'о греотате де 5 $\frac{1}{2}$ окъ, дрепт каре апьсареа аергьлї аспра зпї от де тїжлок, а кьрзїа сьпра фацъ сь поате сокотї де 15 пчоаре патратїче, есте де 1042 окъ, іарь апьсареа аергьлї не тоатъ фаца пьтѣнтгьлї сеаѣ пондъл авсолгт ал днтрееї атмосфере віне ка ла 96,480 вїліоане де кьнтаре. Фїїнд кь тоате трьпърїле прїн кьлдзръ се днтїнд іар прїн фрїг се дндеасъ, де ачеїа аергъл кьндзї цер маре се паре кь вреа сь не днече шї пь не пьтем рьсвфла лесне дар сьїндане не вьрфзрї де тьнцї дналцї сїмцїм о деосевїт прїфачере дн пої.

Бесаравіа, Bessarabia, сеаѣ Басарапіа (дела Bassa гїра адекъ рїпа де цїос, сеаѣ поате де ла векїї лькзїторї пьнцїї Бесїї). Ачестъ провинцїе аѣ фост о парте а Молдовеї шї прїн пачеа де Бькьрещї

днкіетъ ла 1812 днтре дналта Поартъ шї днтре Росїа, саѣ дат де кьтръ чеа дїптьїе честей дїн зрнъ, де кьнд се афлъ сьвскїптръл днпгьрзїї Росїей шї астьзї алкьтгьнѣе о парте дїн Гьвернїа Новъ-Росїей.

днтїндереа еї ареалъ есте де 789 □ кь 700 мїї лькзїторї, се тьрцїнеѣе днтре Марееа-неагръ, Дьпъреа, Прьгъл шї Ністръл. Ачестъ царъ ка шї Молдова се фаче днсетнатъ прїн ратъл агрїкьлтзрїей шї ал вїтелор маї вьртос а оїмор, шї а калїор, кь каре фел де продьктзрї се фаче о експортацие днсьмнпътоаре. Партеа де цос а Бесаравіей пьмітъ Бьцеак аре лїпсь де пьдзрї шї де апъ, аїче ла цертгьл тьрїей Negre се фабрїкь кьтїме днсетнпътоаре де саре де маре, а кьрїа апъ дерїзратъ днлакзрї вара прїн евапорацїї аїзїнѣе салатъра тьрїей а се крїстализа дн гьрзїї де саре.

Капіталїа провинцїей есте Кїшїнпъл (Каса новъ сеаѣ кьшїла новъ, фїїнд аїчеа днтгьїѣ о кьшьрїе) кь 20 мїї лекзїторї. Аїчеа есте резїденцїа Вїче-гьвернаторьлї шї а Архїепїскопьлї, се афлъ о Гїмназіе, о Семїнаріе, шї маї тьлте фабрїче де мапфаптзрї.

Афаръ де капїталїе сьнт де днсьмнат четгьїле де не Ністръ дн партеа деспре Подолїа: Хотїнъл, Тїгїна сеаѣ Бендеръл, ла цертгьрїле Мьрїей Negre Четатеа Альбъ сеаѣ Акерманъл, ла Дьпъре дн партеа деспре Доврїцеа: Сїмїлъл сеаѣ Ісмаїлъл шї Кїліа новъ.

Лькзїторїї Бесаравіей сьнт Молдоротгьлї, пїнтре карїї де ла апъл 1814 дн пьрцїле Бьцеакьлї лькьескь шї Германї, колонїзаци дїн Вїртенбергъ шї де ла апъл 1829 Бьлгарї трекуцї де престе Дьпъре

Дн дмпредієврїле ресвоїєлвї чї аѣ авѣт
Росїа кѣ Поарга.

Лаватер, Lavater, Іоан Каспар, пѣ-
скѣт дн Цїрх ла анѣл 1741 Ноємврїе дн
15, ѣнде аѣ трѣт шї пѣрїнтеле сеѣ ка доф-
тор. Аїче аѣ дпвѣцат ел Теолодіа, шї се
фѣкѣ ла 1769 предїкатор де вісерїка орфа-
нілор, ла 1778 діакон шї ла 1786 преот
ла вісерїка сѣлптѣлвї Петрѣ дїн ачеастѣ
полїгіе. Ел се фѣкѣ вестїт дн ачел тїмп
прїн містїчістѣл сеѣ, прїн черкѣрїле челе
фізіогномїче шї прїн сїргїнца са дн ов-
серваділе магнетїче; дарѣ адеце кѣзѣ дн
черте неплѣкѣте шї фѣ пістѣїт фоарте де
контрарїї сеї прекѣт шї лѣвдат шї пре-
дѣїт де партїзанї. Ел авеа о фантасіе дп-
вѣцїтѣ, дпсѣ преа дпкордатѣ, шї кареа'л
дѣчеа лесне ла фанатїстѣ. Бѣпѣтатеа, сїм-
дїреа, патріотїстѣл шї компѣтїміреа се вѣ-
деск атѣт дн скрїптеле сале, кѣт шї дн
віаца са. Маї словод дн кѣцетѣрїле сале
саѣ арѣтат дн протїва дрегѣторїлор рево-
лѣціеї Францеѣ, дїн каре саѣ шї іскат прї-
говїрї асѣпра лѣї. Спре сѣлршїтѣл відеї
сале прїгонїт шї лѣват дн рѣс де контрар-
рїї сеї, аѣ дпчепѣт чїї маї тѣлцї ал ѣїта
шї а пѣ'л вѣга дн сеамѣ. Ел аѣ тѣрїт ла
1801 Іан. 2. де о раѣѣ де дпвїнкѣтѣрѣ
че кѣпѣтасе ла 1799 дн пѣлпїче де ла ѣп
солдат францеѣлѣ. Дптре скрїптеле сале,
сѣлпт маї де'псепнат: кѣлпїкѣл Елвеціенї-
лор, тїпѣрїт дн Берн ла 1767; Де фізіог-
номїкѣ, дн Лїпсіа 1772; фрагменте фісіог-
номїче, дн Лїпсіа 1775—78; Пїлат дн Понт
дн Цїрхѣ 1782—85; Дпвѣцѣтѣрї шї дн-
демпѣрї крецінецїї, дн Цїрхѣ 1799; ш. а.
л. vezї „віаца лѣї Лаватер де Геснер“ дн
Вїнтерѣтѣр, 1801—1802.

Дп фїереа (Adoptio). Дпфїереа ера
ла Романї ал трїеле кїп лехѣїт, прїн кареле
се кѣдїга пѣтереа пѣрїптеаскѣ; чел че о
кѣпѣта се пѣмеа дпфїеторїѣ, іар чеї че се
сѣпѣнеа ачелїа, се зїчеа дпфїеїї, апої фїнд
кѣ дѣпре дпцѣлєцїреа §лї 4-ле дїн тїтлѣ
XI а Інстїтѣділор „Дпфїереа ѣрте азѣ
дѣпре патѣрѣ“ пентрѣ ачелїа, чеї дпфїеїї
ера прїїмїцї дн фамїліа дпфїїторїєлвї саѣ
дн кїп де фїї, саѣ де непоцї, мошпенїнд атѣт
авереа шї копѣтмеле (порекала) дпфїето-
рїєлвї, кѣт шї прерогатївеле повїлітаре, шї
тїтлѣрїле прївітоаре спре фамїліа лѣї: се
дпцелєце де сїне кл дпфїїторїєл тревѣїа
се фїе маї вѣтрѣп декѣт дпфїетѣл, каре се
веде шї дїн §. 4. ла тїтлѣл XI а Інстїтѣ-
ділор, че аша грѣше: „Моштрѣос
лѣкрѣ ар фї сѣ дпфїеѣе ѣп тѣпѣр
пре ѣп вѣтрѣп“ асепїне овсерваціе фа-
че шї Теофїл зїкѣнд: дпфїереа есте афлатѣ
пѣмаї спре а дпдепїїні дефектѣл патѣреї,
шї а маї лїпїцї дѣререа дпфїеторїєлвї че
о аре дїн прїчіѣѣ кѣ се vede лїпсїт де мо-
шпенїторї фїрецїї: апої дн ѣрмареа прїпцї-
пїлор ачестора саѣ шї статорїчїт лєде,
ка дпфїеторїєл сѣ ковѣршаскѣ пре чел
дпфїет дн лок де фїїѣ кѣ 18 іарѣ пре чел
дн лок де непот кѣ 36 де анї. Дп ѣрѣѣ
се дптїнсе дпфїереа шї ла чеї врѣстїпїчї,
адекѣ карїї ешїсе де сѣѣ пѣтереа пѣрїптеа-
скѣ пѣмїндѣсе „sui juris“ кѣ тоате ачесте
ера оарекаре деосевїре; пентрѣ кѣ дпфїе-
реа челор неврѣстїпїчї се фѣчеа прїн Ма-
гістрат шї се пѣмеа Adoptio; іарѣ ачелор
врѣстїпїчї се дптѣмпла ла дпкѣвїпцареа
Прїнцѣлвї фѣкѣтѣ прїн рескрїпт, шї се пѣ-
меа Afrogatio. Дѣспре каре веїї пе Цї-
дєро „pro domo“ кап 15 шї 28 шї Інстї-

